

nosti) osobitná komisia (mohla by to byť nestála komisia vymenúvaná každý rok), ktorá by posudzovala žiadosti pracovísk III. oddelenia vied o prijatie absolventov doktorandského štúdia do pracovného pomeru v SAV.

Ján Doruľa

Výročné plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov

Výročné plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov (SKS) sa konalo 8. februára 2001 v sídle Slavistického kabinetu SAV v Bratislave. V programe rokovania bola správa o činnosti SKS za 5-ročné funkčné obdobie, správa o hospodárení a revízia správa, diskusia k predneseným správam, voľba predsedu a výboru SKS, program ďalšej činnosti SKS, rozličnosti.

V úvode svojej správy o činnosti vyslovil predseda SKS blahoželanie k významnému životnému jubileu prof. V. Blanárovi a prof. V. Sedlákovi. Medzi členmi SKS privítal Dr. Martina Homzu, zvoleného na predchádzajúcom zasadnutí SKS. Upozornil ďalej na to, že zhrnújúca správa nebude obsahovať všetky tie podrobnosti, ktoré sa každoročne uverejňujú v správach o zasadnutiach pléna SKS, resp. aj predsedníctva SKS v časopise *Slavica Slovaca* (spolu 7 správ v ročníkoch 31 – 35, 1995 – 2000).

Najviac pozornosti venoval SKS (jeho agendu vybavuje Slavistický kabinet SAV) príprave účasti slovenských slavistov na XII. medzinárodnom zjazde slavistov (MZS) v Krakove v roku 1998. Na zasadnutí pléna SKS v decembri 1997 sa podrobne hovorilo o vydaní Aktov XI. MZS v Bratislave a o práci komisií pri Medzinárodnom komitáte slavistov (MKS); v roku 1997 sa na Slovensku uskutočnili zasadnutia troch komisií pri MKS. Na tomto pléne sa schválilo nové znenie článku II v bode 8 stanov SKS, podľa ktorého sa teraz plénom SKS schádza spravidla raz do roka, a boli zvolení viacerí noví členovia SKS. Popri správe o tomto pléne bol v 1. čísle *Slavica Slovaca* 1998 uverejnený aj súpis referátov slovenských slavistov na XII. MZS v Krakove.

Plénom SKS v marci 1999 zhodnotilo účasť slovenských slavistov na zjazde v Krakove. Opäť sa podrobnejšie hovorilo o príprave a vydaní Aktov XI. MZS (vyšli pod názvom *XI. medzinárodný zjazd slavistov. Bratislava 30. augusta – 8. septembra 1993. Záznamy z diskusie k predneseným referátom*. 1998. 663 strán), o príprave a vydaní zborníka prednášok slovenských slavistov (*XII. medzinárodný zjazd slavistov v Krakove. Príspevky slovenských slavistov*. 1998. 415 strán) a prehľadu slavistických publikácií (*Prehľad publikácií z jazykovedy, literárnej vedy, etnológie a histórie za roky 1993 – 1998 [výber]*. 1998. 167 strán), o príprave a realizácii našej knižnej výstavy na zjazde v Krakove. Konštatovalo sa, že na MZS v Krakove bolo zo Slovenska 42 účastníkov, ktorí predniesli 38 referátov. Predseda SKS a riaditeľ Slavistického kabinetu SAV vyslovil poďakovanie prof. V. Blanárovi za dlhoročnú obetavú činnosť vo funkcii hlavného redaktora časopisu *Slavica Slovaca*. Novým hlavným redaktorom sa stal doc. Dr. Emil Horák, CSc.

Na zasadnutí pléna SKS v marci 2000 (pozri správu v *Slavica Slovaca*, 35, 2000, č. 1) sa hodnotila činnosť komisií pri MKS, v ktorých sú predsedami slovenskí slavisti, diskutovalo sa o pripomienkach k návrhu tematiky XIII. MZS, členovia SKS sa vyslovili k návrhu na premenovanie Slavistického kabinetu SAV na *Slavistický ústav Jána Stanislava SAV* (návrh bol predložený z príležitosti 5. výročia vzniku kabinetu), ktorý jednoznačne podporili.

Najviac pozornosti sa na tomto pléne venovalo predloženému návrhu tematiky XIII. MZS v Ľubľane, ktorý bol členom SKS k dispozícii v slovenskom preklade. Na základe predloženého návrhu tematiky ako východiskového textu bolo dohodnuté podať 4 návrhy na usporiadanie tematických blokov, dosiahla sa zhoda o obsahu pripomienok k samej tematike.

Predseda SKS vo svojej správe ďalej referoval o uzneseniach porady zúženého prezídia MKS, ktorá sa uskutočnila v októbri 2000 v Záhrebe. Zúčastnili sa na nej zástupcovia šiestich slovanských a šiestich neslovanských krajín: Ruska (O. N. Trubačov), Bieloruska (H. Cychun), Poľska (L. Suchanek), Česka (I. Pospíšil), Chorvátska (A. Nazorová a čestný člen MKS I. Frangeš) a Slovinska (A. Šivicová-Dularová,

A. Skaza, M. Javornik), ďalej Rakúska (G. Neweklowsky), Talianska (S. Garzonio), Nemecka (K. Gutschmidt), Rumunská (D. Gămulescu), Kanady (N. Zekulin) a USA (M. Flier). Prítomný bol aj predseda Chorvátskeho komitétu slavistov C. Milanja, predseda Chorvátskej filologickej spoločnosti B. Pavlovski, bývalá predsedníčka Chorvátskeho komitétu slavistov D. Sesarová a z Česka ešte výkonný redaktor časopisu Slavia a tajomník Českého komitétu slavistov M. Zelenka. V programe rokovania bolo posúdenie tematiky XII. MZS a rozprava o formách rokovania zjazdu v Lubľane.

V zápisnici z tohto zasadnutia sa konštatuje, že z 39 členov MKS poslalo svoje pripomienky k návrhu tematiky zjazdu 21 členov. Ďalej sa tam uvádza, že 5 národných komitétov slavistov požiadalo o zvýšenie kvóty účastníkov zo svojich krajín, a tak sa zvýšila kvóta Bielorusku z 20 na 25 účastníkov, Fínsku z 5 na 15, Taliansku z 20 na 25, Juhosláviu z 20 na 35 a Macedónsku z 10 na 18 účastníkov. Zvýšila sa aj kvóta Kazachstanu z 3 na 10 účastníkov. Celkový počet účastníkov vychodí teraz na 693 (okrem tematických blokov). Účastníci rokovaní v tematických blokoch budú tvoriť osobitne vedenú skupinu.

Na porade zúženého prezídia MKS sa posúdili pripomienky k návrhu tematiky zjazdu a schválila sa jej definitívna podoba (jej slovenský preklad uvádzame v tomto čísle Slavica Slovaca). V správe o činnosti SKS sa v tejto súvislosti pripomenulo, že na základe návrhu M. Benžu bol SKS prijal a odoslal pripomienku, aby sa tematika rozšírila o samostatnú nefilologickú skupinu (pozri Slavia Slovaca, 35, 2000, s. 96): „V záujme zvýraznenia podpory interdisciplinárnej spolupráce by sa mal osobitne vyčleniť ešte jeden tematický okruh (za okruhom 2.0): 3.0 *Archeológia. História. Etnológia*. 3.1 Etnogenéza Slovanov. Osídľovanie južnoslovanských oblastí (východné Alpy, Panónia, Dácia, Moezia, Balkán). 3.2 Národná emancipácia a reinterpretácia minulosti. Globalizácia, kultúrna identita a multikulturalita v slovanskom svete. 3.3 Súčasný stav poznania tradičnej kultúry slovanských národov. 4.0 *Dejiny slavistiky* [...]” Tento návrh SKS na podporu interdisciplinarity sa opieral o text predloženého návrhu tematiky (1.1, 2.4, 2.5). Treba s poľutovaním konštatovať, že nielen že nebol prijatý, ale v schválenom znení tematiky zjazdu sa celkom vynechala slovanská archeológia a história obsiahnutá v bode 1.1 pôvodného návrhu, hoci pri MKS existuje osobitná komisia pre slovanskú archeológiu. Celkom okrajovo sa nefilologickej histórii dáva aký-taký priestor v bode 2.4: Národné osamostatnenie a reinterpretácia minulosti (literatúra, jazyk, kultúra a dejiny). V zjazdových rokovaniach sa teda nenájde priestor pre slovanskú etnogenézu a dejiny osídlenia ani v navrhovanom špecifikovanom rozsahu. Zrejme to nepriaznivo postihne návrh SKS na usporiadanie tematického bloku *Panónia a južní Slovania v 7. – 9. storočí* predložený v požadovanom termíne na základe návrhu tematiky zjazdu. Podobný nepriaznivý osud môže postihnúť aj ďalší návrh SKS na usporiadanie tematického bloku *Literárny preklad ako komunikácia medzi národmi, jazykmi a kultúrami* predložený v zmysle návrhu tematiky v bode 2.4. V schválenej tematike sa totiž z tohto bodu vynechala práve formulácia *Literárny preklad ako komunikácia medzi národmi a jazykmi*.

Je iste náhoda, že sa v prijatej tematike zjazdových rokovaní vynechali práve tie okruhy, ktoré SKS navrhoval podporiť. V zápisnici zo zasadnutia zástupcov vybraných národných komitétov slavistov v Záhrebe sa neuvádzajú dôvody takého zúženia tematiky zjazdových rokovaní. Bude treba vyjasniť otázku, či okruhy problematiky vyradenej z návrhu doručeného národným komitétom slavistov (tentoraz návrh tematiky bol východiskom predkladania návrhov na tematické bloky) môžu byť obsahom rokovaní tematických blokov.

Predmetom rokovania porady v Záhrebe boli aj formy zjazdových rokovaní. Prijal sa záver, že zjazd bude prebiehať vo forme referátov a diskusií na plenárnych zasadnutiach, v sekciách, v tematických blokoch a pri okrúhlych stoloch.

Termín prihlasovania referátov na registráciu je 1. október 2001 (na adresu Slovinského komitétu slavistov). Prihláška musí obsahovať aj resumé v jednom z oficiálnych jazykov zjazdu. Sú to všetky slovanské jazyky a nemčina, francúzština a angličtina.

V tematických blokoch sa budú prerokovávať užšie, špeciálne témy, v sekciách odznejú referáty so širším tematickým záberom.

Celkový počet tematických blokov nemôže prekračovať číslo 20. Hoci aktívni účastníci blokov tvoria osobitnú kvótu, mimo pridelenej národnej kvóty, sú oficiálnymi členmi delegácie svojej krajiny. Ustanovuje sa funkcia koordinátora tematických blokov. Je ním prof. Miran Hladnik. Ten predloží prihlášky tematic-

kých blokov na rokovanie MKS v roku 2001, ktorý bude rozhodovať osobitne o každom tematickom bloku. Prihláška tematického bloku sa predkladá jeho iniciátorom najprv vlastnému národnému komitétu slavistov, ktorý ju posúdi a po schválení odošle koordinátorovi. Iniciátor bloku sa potom stáva jeho zodpovedným organizátorom, zabezpečuje realizáciu bloku na zjazde. Ako referentov možno prihlásiť troch až piatich účastníkov, ktorí sú odborníkmi v danej oblasti. V tematickom bloku musia účinkovať zástupcovia minimálne troch krajín alebo národných komitétov slavistov, pričom sa odporúča, aby aspoň jedna z tých krajín bola slovanská. Aktívni účastníci tematických blokov vopred predkladajú texty svojich referátov alebo ich tézy v rozsahu 10-minútového vystúpenia. Texty musia byť uverejnené, tak ako aj iné zjazdové referáty, pred otvorením zjazdu. Prihláška tematického bloku sa musí predložiť v podobe osobitného formulára, vyplneného v ktoromkoľvek oficiálnom jazyku zjazdu. Národné komitety slavistov, ktoré už odoslali svoje návrhy na tematické bloky, musia znova vyplniť teraz doručené formuláre.

Návrhy na okružle stoly budú pripravené na posúdenie v MKS v roku 2001, keď sa opäť zide tzv. zúžené prezídium MKS. SKS prijal ponuku, ktorá vzišla z porady v Záhrebe, usporiadať zasadnutie tohto prezídia v roku 2001 na Slovensku. Uskutoční sa v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach 5. – 7. decembra 2001.

V zápisnici sa ešte uvádza, že novým koordinátorom práce komisií pri MKS sa stal prof. Stanislav Gajda z Poľska, ktorý nahrádza v tejto funkcii jej dlhoročného vykonávateľa Jana Basaru. Novými čestnými členmi MKS sa stali J. Siatkowski a G. Mihailă.

O nákladoch na pobyt v Lubľane v čase zjazdu bude Slovinský komitét slavistov informovať v najbližšom čase.

Správu o hospodárení a revíziu správu predniesol za neprítomnú revízorku H. Urbancovú (nezúčastnila sa zo zdravotných dôvodov) V. Sedlák. Konštatuje sa v nej, že „účtovníctvo Slovenského komitétu slavistov je vedené prehľadne a správne. Pokladničné a finančné doklady sú zaúčtované v peňažnom denníku podľa výpisu zo Všeobecnej úverovej banky – pobočky Bratislava – centrum. Odvody dane zo mzdy sú odvádzané na Daňový úrad Bratislava. Revízna skupina odporúča účtovnú uzávierku schváliť.”

V nasledujúcej diskusii k predneseným správam sa k rozličným otázkam činnosti SKS vyslovili mnohí prítomní členovia SKS (M. Kučera, A. Ruttkay, O. Elschek, J. Hvišč, J. Bosák, T. Štefanovičová, Z. Profantová, E. Králik, V. Sedlák, M. Benža). Diskutovalo sa najmä o súčasnom zameraní a výskumnej náplni slavistiky, o chápaní, zmysle a význame interdisciplinarity, o obsahovej náplni rokovaní slavistických zjazdov. – Úsiliu o komplexnosť výskumov realizovaných pomocou interdisciplinárne koncipovaných projektov na pôde Slavistického kabinetu SAV nevychádza v ústrety úsilie obmedzovať tematiku zjazdových rokovaní takmer výlučne na filologické (v obmedzenejšej miere aj na etnologické) výskumy. Schválená tematika XIII. MZS nenadväzuje na koncepciu tematiky XI. MZS v Bratislave.

V závere diskusie plénum jednohlasne schválilo predložené správy.

Jednohlasne boli schválené aj návrhy z pléna na funkciu predsedu a ďalších členov výboru i revízorov. Za predsedu SKS bol na ďalšie funkčné obdobie zvolený Ján Doruľa, za tajomníka SKS Peter Žeňuch, za podpredsedov Ján Koška, Vincent Sedlák a Mojmír Benža, za revízorky Tatiana Štefanovičová a Elena Krasnovská.

Predseda SKS poďakoval prítomným členom SKS za prejavenu dôveru. Uviedol, že najbližšia činnosť SKS bude spojená predovšetkým s prípravou účasti slovenských slavistov na XIII. MZS v Lubľane. V najbližšom čase bude rozposlaný obežník – informácia o XIII. MZS s výzvou o prihlasovanie účasti na tomto zjazde (informácia sa uverejňuje aj v tomto čísle Slavica Slovaca), pravdepodobne v septembri 2001 sa opäť zide plénum SKS, ktoré podrobnejšie prerokuje podmienky účasti slovenských slavistov na zjazde v Lubľane a bude sa zaoberať aj hodnotením činnosti komisií pri MKS. Veľa úsilia si vyžiada aj príprava zasadnutia zúženého prezídia MKS v decembri 2001 v Smoleniciach.

Ján Doruľa

Tematika XIII. medzinárodného zjazdu slavistov v Lubľane 15. – 21. augusta 2003*

1.0 Jazykoveda

1.1 Jazykovo-genetické, etno-genetické a historicko-filologické hľadiská:

Genéza slovanských jazykov¹ v kontexte praslovanskej dialektológie (s osobitným zreteľom na južnoslovanské jazyky). Slovanská etymológia zo slovotvorného a sémantického hľadiska. Paleoslavistika. Textológia a vydávanie pamiatok.²

1.2 *Areálové hľadiská*: Areálový výskum slovanských jazykov (Baltica, Carpatica, Germano-Slavica, Austro-Slavica, Ugro-Slavica, Balcanica). Nárečia slovanských jazykov – ich vznik, vývin, súčasný stav. Interdisciplinárnosť v dialektologických výskumoch. Perspektívy, metódy a technika lingvistickej geografie.

1.3 Štruktúrne, typologické a porovnávacie hľadiská (na všetkých úrovniach):

Aktuálne problémy vedeckého výskumu súčasných slovanských jazykov (vo všetkých jazykových rovinách). Dynamika a typológia zmien vo vyvine slovanských jazykov. Typologická podoba slovanskej vety z metajazykového porovnávacieho hľadiska. Lexikálne a frazeologické neologizmy v slovanských jazykoch na rozhraní tisícročia. Vývinové procesy v oblasti terminológie a vzťahy medzi slovanskými jazykmi. Štruktúrna typológia slovanského onomastického³ fondu.

1.4 *Sociolingvistiké a pragmatické hľadiská*: Jazyková teória štýlov. Jazykové kontakty (slovansko-slovan ské, slovansko-neslovanské). Úloha národného jazyka pri formovaní národnej kultúry. Jazykové plánovanie a jazyková politika v krajinách so slovanským úradným jazykom. Postavenie slovanských jazykov vo svete dnešnej komunikácie a technológie v súvislosti s problematikou viacjazykovosti. Sociolingvistiké hľadiská a periodizácia slovanských spisovných jazykov. Kritériá spisovnosti v slovanských jazykoch. Zmeny v južnoslovanských spisovných jazykoch za posledné desaťročia. Koexistencia spisovného jazyka s nespisovnými útvarmi (variantmi) v slovanských jazykoch.

1.5 *Teoretické a metodologické hľadiská pri výskume slovanských jazykov*: Aplikácia nových technológií na slovanský jazykový materiál. Korpusy textov slovanských jazykov. Kognitívne prístupy v jazykovede.

2.0 Dejiny literatúry. Kulturológia. Folkloristika.

2.1 Adam Mickiewicz, Alexander Puškin, France Prešeren v slovanskom a európskom kontexte.

2.1.2 Problematika tvorivej činnosti v emigrácii.

2.2 *Teoretické hľadiská*: Súčasná literárnovedná smery v slovanskom svete. Funkcie literatúry v slovanskom svete. Všeobecná porovnávacia literárna veda a slovanské literatúry. Tematológia na rozhraní literárnej vedy, kulturológie a lingvistiky (téma, intertextualita, model sveta).

2.3 *Literárnohistorické hľadiská*: Typológia vzniku slovanských literatúr. Vývinová typológia žánrov v slovanských literatúrach. Kontinuita a diskontinuita literárnych procesov od stredoveku do postmodernizmu (s osobitným zreteľom na problém literárnosti). Tematologické a imagologické vzťahy medzi slovan-

* SKS dostal od Slovinského komitétu slavistov schválenú tematiku zjazdu v troch jazykoch – slovinskom, ruskom a anglickom. Do slovenčiny preložil J. Doruľa.

¹ V návrhu tematiky bola formulácia: *Etnogenéza Slovanov. Jazyková a etnická genéza slovanských národov...*

² Text *Textológia a vydávanie pamiatok* je v definitívne schválenej tematike uvedený namiesto formulácie v návrhu: *Archeológia (funkcionálna tematika súvisiaca predovšetkým s osídľovaním južnoslovanských oblastí východných Álp, Panónie, Dácie, Moezie, Balkánu)*. Keďže pôvodná formulácia odseku 1.1 zostala nezmenená, vznikol nesúlad medzi jeho názvom a obsahom.

³ V návrhu tematiky bola formulácia *Štruktúrna typológia slovanského menného fondu*; SKS žiadal spresniť túto formuláciu, aby bolo jasné, či tu ide o pomenovací, názvoslovný fond, ktorý zahŕňa aj onomastické výskumy. Úpravu pôvodnej formulácie nájdeme len v slovinskej verzii schválenej tematiky (namiesto *imenskega fonda* je teraz *onomastičkog fonda*), v doručenej ruskej a anglickej verzii zostala pôvodná formulácia z návrhu tematiky.

skými literatúrami. Fantastika v slovanských literatúrach. Odbojová literatúra. Regionalizmus a nárečnosť v literatúrach slovanských národov. Slovanské literatúry národnostných menšín a diaspóry. Slovanské literatúry na pozadí neslovanských literatúr alebo v ich obkolesení.

2.4 *Kulturologické hľadiská*: Zmeny literárneho života na prelome tisícročia (vplyv sociálno-politických zmien a nových médií). Národné osamostatnenie a reinterpretácia minulosti (literatúra, jazyk, kultúra a dejiny). Globalizácia, kultúrna identita a multikulturalita ako problémy slovanského sveta. Recepcia slovanskej dramatiky v neslovanskom prostredí. Literatúra a filozoficko-religiózne myslenie. Masová kultúra.⁴

2.5 *Folkloristika*: Folklorný text v kontexte kultúry. Texty súčasného slovanského folklóru. Chápanie tradície v literárnej histórii a folkloristike. Vzťah medzi ústnou a písanou literatúrou (s dôrazom na zmenu hraníc medzi nimi). Súčasná tendencie v literárnej histórii a folkloristike.

3.0 Dejiny slavistiky

3.1 *Osobitná téma*: Josef Dobrovský (1753 – 1829) v kontexte európskeho osvietenstva a spoločenských vied. Úloha J. Dobrovského pri formovaní slovanských národných filológií. Názory Josefa Dobrovského a Jerneja Kopitara na staroslovienčinu a kulturologické a jazykové aspekty slovanského písomníctva v Korutánsku, v Panónii, na Balkáne a na Veľkej Morave.⁵ J. Dobrovský, J. Kopitar a slovanská folkloristika.

Informácia o XIII. medzinárodnom zjazde slavistov

XIII. medzinárodný zjazd slavistov sa uskutoční v dňoch 15. – 21. augusta 2003 v hlavnom meste Slovenskej republiky Lúblane.

Zjazdové rokovania budú prebiehať v schválených tematických okruhoch uvedených v priloženej *Tematike XIII. medzinárodného zjazdu slavistov v Lúblane 15. – 21. augusta 2003*.

Prihláška na aktívnu účasť v zjazdových rokovaníach musí vychádzať z tejto tematiky – podľa vlastného výskumného zamerania a osobného výberu navrhovateľa.

S názvom navrhovaného referátu treba **do 30. apríla 2001** poslať na uvedenú adresu Slovenského komitétu slavistov aj krátku anotáciu (obsah) referátu.

Keďže text zjazdového referátu musí byť vopred uverejnený, pripraví Slovenský komitét slavistov v Slavistickom kabinete SAV na vydanie osobitný zborník príspevkov slovanských slavistov.

Termín odovzdania príspevku do zborníka včas oznámime autorom referátov, ktoré Slovenský komitét slavistov zaraďí do počtu určeného kvótou pridelenou Slovenskej republike.

Prosíme Vás o oboznámenie pracovníkov Vašej inštitúcie s tematikou zjazdových rokovaní i s termínom podávania prihlášok na adresu Slovenského komitétu slavistov (Panská 26, 813 64 Bratislava).

Termín **30. apríla 2001** je nevyhnutné dodržať.

*Univ. prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.
predseda Slovenského komitétu slavistov*

⁴ Namiesto textu z návrhu tematiky *Literárny preklad ako komunikácia medzi národmi a jazykmi* je v jej schválenej verzii formulácia *Literatúra a filozoficko-religiózne myslenie. Masová kultúra*.

⁵ V ruskej verzii schváleného textu tematiky *Veľká Morava* chýba.